

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ
ЧОРНОБИЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

Факультет цивільного захисту
Кафедра управління у сфері цивільного захисту

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ
КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ № 1
(ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)
З ДИСЦИПЛІНИ
«ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»**

підготовка здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузь знань 08 «Право»
спеціальність 081 «Право»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧАМИ

«Цивільне право» є навчальною дисципліною циклу професійної (обов'язкової) підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право».

Цивільне право, як і право в цілому, впливає на суспільні відносини доведенням до їх учасників відповідних правових приписів, які забезпечені у своєму здійсненні державним примусом чи можливістю його застосування.

Цивільне право являє собою основу приватного права України. В свою чергу, сукупність приватного і публічного права утворює систему права України. У відносинах, які опосередковує приватне право, держава як влада не бере участі. Приватне право регулює суспільні відносини на засадах координації суб'єктів. Перевагу у приватному праві мають диспозитивні норми, які забезпечують використання в регулюванні суб'єктивного розсуду учасників відносин.

Публічне право — це норми, які безпосередньо охороняють інтереси держави і визначають правовий стан держави і її органів. Сюди відносяться: норми, які визначають устрій державних органів, компетенцію установ і повноважень посадових осіб; акти, які виявляють володарювання держави (покарання злочинців, стягнення податків тощо).

Приватне право — це норми, які захищають інтереси окремих осіб в їх взаємовідносинах з іншими особами і які реалізуються не на владно-правовій основі. До галузі приватного права відносяться норми, які регулюють сімейні відносини, відносини власності, спадкування, зобов'язальні відносини тощо.

Приватне право, яке, зазвичай, протиставляють публічному праву, є галуззю, в яку безпосереднє втручання держави обмежене. Вона надає певний простір автономії окремих осіб. Ця автономія має свої межі, які визначаються публічним правом. Норми публічного права повинні дотримуватись за будь-яких умов і не можуть бути змінені окремими особами. У сукупності доповнюючи один одного, приватне і публічне право утворюють суцільну систему права України. Цивільне право забезпечує регулювання певної сфери відносин: відносини власності, товарно-грошового обігу, сфери особистого життя громадян, їх творчої та інтелектуальної діяльності тощо.

Таким чином, цивільне право лежить в основі приватного права і виступає «материнською» галуззю по відношенню до сімейного, трудового, господарського, міжнародного приватного права тощо.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право» є формування у здобувачів вищої освіти інтересу до набуття ґрунтовних спеціальних знань у сфері теоретичної підготовки та прищеплення практичних навичок в юридичній класифікації фактичних обставин конкретних відносин, які носять майновий та особистий немайновий характер, з метою ефективного використання їх у своїй професійній діяльності.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право»:

- ✓ забезпечення знань теоретичних положень загальної та особливої частин цивільного права, а також нормативної бази, що регулює окремі інститути приватного права;

- ✓ засвоєння юридичного інструментарію, що склався у цій галузі;

- ✓ надання практичних навичок з проведення юридичної класифікації конкретних майнових та особистих немайнових приватно-правових відносин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право» здобувачі вищої освіти повинні:

Знати:

- ✓ загальні поняття, методи та принципи регулювання цивільного права, основні колізійні прив'язки;

- ✓ законодавство України, яке регулює товарно-грошові приватно-правові

відносини;

✓ практику суду, господарського суду і нотаріату в цій сфері правозастосовчої діяльності.

Вміти:

✓ правильно оцінювати ситуацію, обставини і приймати оптимальні рішення;
 ✓ ефективно застосовувати на практиці діюче законодавство;
 ✓ здійснювати аналітичну роботу;
 ✓ самостійно працювати з законодавчим та інструктивним матеріалом, правильно його трактувати, розуміти та використовувати у практичній діяльності.

Вивчення 1 частини Загальної частина курсу завершується заліком.

Відповідно до навчального плану здобувачі повинні виконати письмово контрольну роботу.

Терміни виконання контрольної роботи визначені графіком виконання контрольних робіт.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями контрольної роботи, рекомендованою літературою, нормативно-правовими актами, вивчити їх згідно рекомендацій, які були отримані під час настановних занять.

У контрольній роботі здобувач повинен продемонструвати знання вивчених питань, уміння виділяти головне, робити висновки. Відповіді на питання мають бути обґрунтованими та містити посилання на використані джерела.

Обсяг роботи - від 10 сторінок формату А-4 у текстовому редакторі Microsoft Word for Windows 6.0,7.0, 97, 2000, 2003, 2007; шрифт - Times New Roman, розмір - 14, 1,5 міжрядковий інтервал; абз. відступ -10 мм; поля - 20 мм. Контрольна робота має бути виконана **за своїм варіантом, який визначається за останньою цифрою залікової книжки.**

Викладач має право видати здобувачеві індивідуальний варіант завдання для виконання контрольної роботи.

На титульній сторінці необхідно вказати прізвище, ім'я та ім'я по батькові здобувача, курс, групу, номер залікової книжки (шифр) (зразок оформлення титульної сторінки контрольної роботи наведено у ДОДАТКУ А).

Контрольна робота, виконана не за своїм варіантом, якщо виконання контрольної роботи за індивідуальним завданням не було погоджено з викладачем, а також не повною мірою розкриває питання чи є результатом механічного переписування тексту підручника, не зараховується і з рецензією повертається здобувачу для повторного виконання. На титульній сторінці нової контрольної роботи слід зробити помітку «Повторно» і направити в разі з першою роботою і рецензією на перевірку.

Виконана і зарахована контрольна робота є умовою допуску до складання заліку.

ВАРІАНТ 1

1. Поняття цивільного права та його система.

2. Проаналізуйте наведені ситуації:

2.1. Ковальов прийшов на роботу і не привітався з колегами. Один з них, Віденко, вголос та в критичній формі висловився стосовно виховання Ковальова і манер його поведінки в колективі, внаслідок чого виникла сварка. Більшість працівників пересварилися між собою, іншим був зіпсований настрій, а у відділі встановилася гнітюча обстановка. Деякі з працівників вважали, що внаслідок сварки була порушена їх гідність і звернулися до роботодавця з вимогою навести належний порядок і створити умови для плідної праці.

2.2. Після одержання свідоцтва про спадщину на дім у місті Белгороді, Кисельов, який постійно проживає в м. Харкові, продав його Ламінарному. Через деякий час будинок згорів. Ламінарний подав позовну заяву до Київського районного суду м. Харкова про визнання првочину недійсним, оскільки він не зареєстрував будинок у виконавчому комітеті ради народних депутатів.

ВАРІАНТ 2

1. Цивільне законодавство України.

2. Проаналізуйте наведені ситуації:

2.1. Головка внаслідок порушення правил обгону пошкодив автомобіль Mercedes (зіпсовано крило, пошкоджене фарбування, стояк дверей, розбите переднє вітрове скло та ксенонова фара), яким керував Криворучко – працівник органів внутрішніх справ. На вимогу відшкодувати завдану шкоду Головка зазначив, що грошей, необхідних на ремонт, в нього немає, іншого майна також, і нічого робити він не буде, а натомість запропонував Криворучко забрати його автомобіль ВАЗ 2101 1979 року випуску. Більше того, Головка заявив, що, якщо Криворучко наполягатиме на своєму, то він звернеться до інспекції з особового складу зі скаргою про незаконні вимоги і погрози.

На вимогу Криворучко факт дорожньо-транспортної пригоди (ДТП) було запроотокольовано, складено схему. Проведене автотоварознавче дослідження встановило розмір завданого збитку – 16 тис. гривень. В інспекції з особового складу потерпілому порадили пред'явити свої претензії до порушника.

Визначити, які виникли відносини? Який правове становище працівника поліції в разі автотранспортної пригоди за його участі? Чи може він захистити свої права і які перспективи цивільного позову про відшкодування завданого збитку в разі звернення до суду?

2.2. У результаті ДТП, що сталася у м. Вітебську, з вини водія АТП, яке знаходилося в м. Москві, жителю м. Чугуєва Миколаєву завдано шкоди (розбитий автомобіль «Таврія», заподіяні тілесні ушкодження, внаслідок чого він став інвалідом І групи). Потерпілий звернувся до суду м. Москви з позовною заявою про відшкодування завданої шкоди.

ВАРІАНТ 3

1. Цивільні правовідносини.

2. Проаналізуйте наведені ситуації:

2.1. Раковський останні три роки за договором підряду передавав виготовлені ним на своєму підвір'ї та в своїй власній печі гончарні вироби приватному підприємцю Петухову. Відповідно до усної домовленості за кожен передану партію товару Раковський отримував визначену суму грошей. У зв'язку із настанням пенсійного віку, Раковський звернувся до Петухова з проханням видати довідку про отриману заробітну плату і видати трудову книжку. Петухов йому відмовив і сказав, що як покупець та приватний підприємець, який працює на єдиному податку, не вів записів, а оскільки в нього немає найманих працівників, то не вів і трудових книжок. Він порадив Раковському звернутися

до податкової інспекції і отримати довідку про сплачені ним податки і таким чином вирішити питання про розмір облікової суми для визначення розміру пенсії. Але виявилось, що Раковський як безробітний стояв на обліку у бюро працевлаштування і майже рік отримував допомогу як безробітний. Податки він не сплачував і декларації про отримані доходи не подавав.

Проконсультуйте Раковського з приводу галузевої приналежності його відносин з Петуховим, його правового становища та можливого врегулювання ситуації.

2.2. Інспектор ДАІ в серпні 2007 року зупинив автомобіль із курськими реєстраційними номерами, яким керував житель м. Харкова Варавко на підставі довіреності, виданої його батьком. Довіреність була без нотаріального посвідчення.

ВАРІАНТ 4

1. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків.

2. Проаналізуйте наведені ситуації:

2.1. Алієв за власний рахунок видав свій роман і уклав з двома харківськими підприємцями (продавцями книг) договір на реалізацію своєї книги. Невдовзі у м. Києві він виявив факт незаконного продажу своєї книги і звернувся до працівників органів внутрішніх справ з вимогою про фіксацію факту продажу. Працівники відділу боротьби зі злочинами у сфері використання прав інтелектуальної власності склали протокол і почали провадження. Проте, при перевірці в продажу виявилось всього 3 книжки, внаслідок чого справу було припинено за підставою малозначущості діяння.

Якими галузевими нормами регулюються вказані правовідносини? Які підстави виникнення цивільних правовідносин? Які можливості для захисту авторських прав Алієва? Дайте консультацію за даним фактом.

2.2. Уткін звернувся до суду з позовом про стягнення 5 тис. гривень з Борисової. Під час розгляду справи було з'ясовано, що Уткін і Борисова спільно проживали без реєстрації шлюбу. Після однієї зі сварок Борисова викинула на смітник клітку з морською свинкою. Зі слів Уткіна, під подвійним дном клітки у нього була схованка, в якій знаходились приховані гроші у заявленій до стягнення сумі. Як пояснила Борисова, вона викинула клітку й тварину тому, що у неї алергія на шерсть та запахи, а Уткін на це та її прохання не звертав уваги.

Які виникли правовідносини та якими нормами права слід керуватись при вирішенні справи?

ВАРІАНТ 5

1. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.

2. Проаналізуйте наведені ситуації:

2.1. Виходячи з житлового будинку на тренування Вовченко, професійний футболіст, підковзнувся на східцях і зламав ногу. Внаслідок цього він протягом тривалого часу перебував на лікуванні, пропустив футбольний сезон і за контрактом втратив свій гонорар.

Який характер носять відносини, що виникли? Що б ви порадили Вовченку, якби з'ясувалося, що:

а) східці спеціально були вимазані слизькою рідиною малолітніми «жартівниками», що проживають у тому ж будинку;

б) східці не були очищені двірником від льоду;

в) східці ненароком були вимазані сметаною, яка витекла із розірваного пакета сусідки, а коли та пішла за ганчіркою, щоб прибрати розлите, сталася пригода.

2.2. Лейтенант поліції Сич, проходячи повз кар'єр, побачив, що в ополонці тонуть двоє дітей. Рятуючи дітей, він затратив багато зусиль і потонув. Вдова лейтенанта подала позов про відшкодування шкоди, завданої смертю чоловіка, до батьків врятованих.

Заперечуючи проти позову, мати одного з врятованих вказала, що відповідати повинна адміністрація школи, в якій у цей час повинен був навчатися її син. Однак в результаті того, що вчителька за порушення дисципліни вигнала його разом із товаришем з класу, вони опинились на розташованому поблизу школи кар'єрі, де і сталася ця трагічна пригода.

Суддя відмовив у прийнятті позову на тій підставі, що відсутній правовий зв'язок між дією вчительки і смертю лейтенанта.

Дати юридичну оцінку ситуації. Встановити підставу виникнення цивільних правовідносин.

ВАРІАНТ 6

1. Фізична особа.

2. Проаналізуйте наведені ситуації:

2.1. Сумською філією «Геобанку» за домовленістю та з дозволу правління банку було передано тимчасово вільні кошти Полтавській філії для збільшення її кредитного фонду. Коли суму у визначений термін не було повернено, Сумська філія банку звернулася із претензією до Полтавської філії про повернення нею переказаної суми грошей. Полтавська філія відмовилась задовольнити вимогу з тієї підстави, що обидві філії є структурними підрозділами одного і того ж комерційного банку як юридичної особи, і переказ коштів з однієї філії у другу є внутрішньою справою правління банку. Управляючий Сумською філією свою вимогу мотивував тим, що за внутрішньобанківськими правилами заробітна плата працівників філії залежить від суми залучених коштів клієнтів і відсотків від наданих кредитів. Таке внутрішнє маневрування коштами призвело до зменшення заробітної плати персоналу Сумської філії.

Після відмови повернення грошей Сумська філія звернулася до Полтавського господарського суду із позовом про повернення грошей. Суд відмовив на тій підставі, що філії банку не є самостійними суб'єктами права.

Визначте вид правових відносин, що виникли в описуваній ситуації.

2.2. Кличко подав позовну заяву до суду з вимогами до Брагіна та Петренка про відшкодування завданого йому збитку. Як з'ясувалося з матеріалів справи, Кличко, Брагін і Петренко попередньо домовилися про заснування товариства з обмеженою відповідальністю, яке б спеціалізувалось на продажу продуктів бджільництва. Кличко відповідно до домовленості закупив за власні гроші 200 кг меду, квітковий пилок та інші продукти. Проте Брагін і Петренко змінили думку і відмовились від укладання засновницького договору та створення ТОВ. На вимогу Кличка про дотримання попередньої домовленості вони відповіли, що продукти бджільництва реалізуються погано і сам магазин не зможе скласти конкуренції бджолярам, котрі безпосередньо на автотрасах та за допомогою інших видів контактної торгівлі збувають свою продукцію і не сплачують податків. Вони порадили Кличку так само продавати закуплений товар.

Які виникли відносини? Чи може бути задоволений позов за нормами цивільного права? Проаналізуйте ситуацію.

ВАРІАНТ 7

1. Опіка та піклування.

2. Проаналізуйте наведені ситуації:

2.1. Між батьком та повнолітньою донькою – студенткою одного з вищих навчальних закладів – сталася сварка. Внаслідок особистої неприязні до друга доньки батько заборонив їй виходити з дому і запрошувати до себе як своїх подруг, так і друга. Він наказав їй вести домашнє господарство, поратися на кухні та інше. В разі відмови пригрозив нанесенням тілесних ушкоджень та тим, що взагалі вижене з хати на вулицю. Одночасно він розірвав договір на навчання із закладом, де вчилася донька, і відмовився у подальшому сплачувати за її навчання.

Вважаючи це порушенням своїх прав, донька звернулася до вас як юрисконсульта за консультацією. Яку пораду і на якій правовій підставі ви зможете їй надати?

2.2. Петров як любитель музики в стилі «хардрок» постійно до пізнього вечору, а інколи і вночі, включав на повну потужність музичний центр, що призводило до конфліктів із сусідами. На скарги сусідів про порушення їх права на відпочинок Петров не реагував. Звернення до дільничного інспектора міліції та проведені ним бесіди бажаного результату теж не дали.

Проаналізуйте наведену ситуацію та встановіть підстави здійснення права на особисті уподобання.

ВАРІАНТ 8

1. Юридичні особи.

2. Проаналізуйте наведені ситуації:

2.1. У червні 2018 р. до суду з позовом про визнання прав спадкоємця звернувся Жадан, племінник померлого у березні Ковалю. Своє звернення він обґрунтував тим, що у Ковалю нема спадкоємців першої черги, а рідна сестра спадкодавця постійно проживає у США і у своєму листі на його ім'я не заперечувала проти того, щоб Жадан прийняв спадщину. ЦК України, на його думку, надає йому таке право. Крім Жадана, з такою ж заявою звернулася і тітка померлого. Як з'ясувалося згодом, фактично майном померлого після його смерті опікувалася Діденко, яка проживала разом з ним однією сім'єю ще за рік до смерті. Вона теж пред'явила вимоги на частину майна на тій підставі, що з померлим спільно вела господарство, доглядала за його майном і підтримувала його в належному стані. До того ж вона – одинока жінка, яка не має власного житла.

Якого змісту правовідносини виникли в даному випадку? Яке рішення повинен винести суддя?

2.2. Коли Дубко виходила з ліфта на неї накинувся сусідський собака без намордника. Він порвав пальто, укусив за руку і налякав Дубко. В результаті укусу вона вимушена була лікуватися, у тому числі від неврозу, бо після цього випадку її довго охоплював страх при появі собак. На вимогу Дубко купити їй нове пальто та відшкодувати витрати на лікування власник собаки Серов відмовив і пояснив, що собака інстинктивно зреагував без його команди на різкий рух Дубко.

Остання звернулася зі скаргою до дільничного інспектора міліції про порушення правил виходу собак і відшкодування завданого збитку та моральної шкоди. Після того, як Серов відбувся попередженням, Дубко звернулася із позовною заявою до суду з вимогою про заборону Серову утримувати собак та відшкодувати матеріального збитку у розмірі 3000 гривень (2200 гривень – вартість пальто, 500 гривень – вартість лікування, 300 гривень – втрата заробітку за час лікування) та відшкодування моральної шкоди в розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів доходу громадян. Для забезпечення своїх майнових вимог Дубко попросила накласти арешт на майно Серова, у тому числі на автомобіль і собаку.

Якою галуззю права треба врегулювати ці правовідносини? Яке рішення може винести суд?

ВАРІАНТ 9

1. Об'єкти цивільних прав.

2. Проаналізуйте наведені ситуації:

2.1. До суду звернувся Кулик з позовом до Сіренка про відшкодування шкоди, завданої відмовою від шлюбу. З матеріалів справи стало відомо, що донька Кулика та син Сіренка подали до органів РАЦС заяву про реєстрацію шлюбу. За домовленістю сторін було призначено дату вінчання та весілля, розпочато приготування до весільної церемонії.

За тиждень до дати призначеного весілля наречений отримав інформацію про непристойну поведінку нареченої, яка зустрічалась одночасно з іншим чоловіком та за

плату надавала послуги інтимного характеру. На його думку, це робило неможливим реєстрацію шлюбу і компрометувало його. Внаслідок цього наречений відмовився від реєстрації шлюбу, про що повідомив батька нареченої та РАЦС.

Батько нареченої надав докази про те, що ним витрачені кошти на підготовку проведення церемонії реєстрації шлюбу, закуплені продукти, внесений завдаток власнику кафе, де мало проходити святкування весілля.

Які правовідносини виникли між сторонами ?

2.2. Віленов, викладач одного із ВНЗ, пообіцяв своєму приятелю Хомову посприяти у вступі до закладу його доньки для навчання за бюджетні кошти. Після того, як були подані документи у вказаний Віленовим ВНЗ м. Харкова, він своєї обіцянки не виконав. Хомова вступних іспитів не склала і до ВНЗ не вступила. На вимогу про недотримання обіцянки та відшкодування затрат на репетитора, дорогу, перебування в м. Харкові та передані подарунки Віленов відповів, що внаслідок нагального свого відрядження реальної змоги посприяти у вступі на навчання він не мав. До того ж обіцянка не є підставою для виникнення його обов'язку. Віленов також пояснив, що під час зустрічей з Хомовим він також витрачав гроші: пригощав, коли той приїздив, приймав у себе вдома, придбав та вислав літературу для підготовки до вступу до ВНЗ. Після того, як Хомов йому пригрозив зверненням до прокуратури, Віленов сплатив йому частину коштів. Оскільки Хомов вимагав більше, то Віленов звернувся із заявою до поліції, а потім до суду про повернення переданих під впливом погрози Хомову грошей.

Які виникли правовідносини? Якими нормами права слід керуватися при вирішенні спору?

ВАРІАНТ 0

1. Правочини.

2. Проаналізуйте наведені ситуації:

2.1. Після смерті батька мешканець м. Харкова Матвієнко внаслідок складеного на його користь заповіту отримав право на спадщину у м. Белгороді. До складу спадщини входив будинок, приватне підприємство, автомобіль. Після отримання спадщини до Матвієнка як до спадкоємця звернулася Татарченко, яка була співмешканкою батька Матвієнка. При виділенні частки майна, яке вона набула, спільно проживаючи разом із померлим, до неї пред'явив позов про сплату певної суми грошей Дубцов, котрий став інвалідом внаслідок виробничого травматизму, коли працював на приватному підприємстві батька. Після прийняття спадщини Матвієнко вирішив залишити собі автомобіль, приватне підприємство продати громадянину Польщі, а будинок продати своєму знайомому мешканцю м. Харкова, що збирався на постійне місце проживання до м. Белгород.

Підготуйте розгорнуту консультацію щодо того, якими нормами права слід керуватися Матвієнку.

2.2. Гаврилук, якому виповнилося сімнадцять років, звернувся до органу опіки та піклування зі скаргою на своїх батьків. Підставою подання скарги, на його думку, було неналежне виконання батьками своїх батьківських обов'язків, що полягало в ненаданні обіцяного подарунка на день народження. Батьки зауважили, що сім'я знаходиться в скрутному матеріальному становищі і взагалі дарувати подарунки на день народження не є батьківським обов'язком. Як слід вирішити справу? До якої класифікаційної групи юридичних фактів відноситься день народження?

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Акти цивільного законодавства, їх система.
2. Акти цивільного стану.
3. Аналогія закону і аналогія права.
4. Банкрутство фізичної особи-підприємця.
5. Види недійсних правочинів.
6. Види правочинів.
7. Види юридичних осіб.
8. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою.
9. Визнання фізичної особи недієздатною та поновлення в дієздатності.
10. Виникнення цивільних правовідносин на підставах, що не передбачені цивільним законодавством.
11. Виробничий кооператив.
12. Відмежування цивільного права від інших галузей права України, які регулюють майнові та немайнові відносини.
13. Відповідальність за зобов'язаннями держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад.
14. Відповідальність юридичних осіб.
15. Встановлення опіки та піклування органом опіки та піклування.
16. Встановлення опіки та піклування судом.
17. Вчення про юридичні особи.
18. Гроші (грошові кошти).
19. Дія актів цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб.
20. Еквівалентні та алеаторні правочини.
21. Елементи цивільних правовідносин та їх зміст.
22. Емансипація (підстави та правові наслідки). Дієздатність громадян інших держав і осіб без громадянства.
23. Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину.
24. Загальні засади цивільного законодавства.
25. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків.
26. Значення класифікації юридичних фактів.
27. Значення тлумачення правочину.
28. Значення цивільного права в діяльності органів внутрішніх справ України.
29. Ім'я, місце проживання особи та інші засоби індивідуалізації фізичних осіб, їх правове значення.
30. Індивідуалізація фізичної особи.
31. Індивідуалізація юридичної особи.
32. Каузальні та абстрактні правочини.
33. Класифікація речей та її правове значення. Рухомі та нерухомі речі. Речі подільні та неподільні. Споживні та неспоживчі. Речі, визначені родовими та індивідуальними ознаками. Головна річ та приналежність. Складові частини речі. Складні речі. Продукція, плоди та доходи. Оборотоzдатність речей у цивільному праві.
34. Класифікація цивільних правовідносин та її правове значення.
35. Класифікація юридичних фактів.
36. Конституція України та її значення для цивільного законодавства.
37. Майно як особливий об'єкт цивільних прав.
38. Межі здійснення цивільних прав.
39. Метод цивільно-правового регулювання суспільних відносин, його особливості.
40. Місце встановлення опіки або піклування.
41. Місце цивільного права в системі права України.

42. Місцезнаходження юридичної особи.
43. Момент визнання фізичної особи недієздатною.
44. Момент виникнення цивільної правоздатності.
45. Найменування юридичної особи.
46. Недійсність правочину.
47. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав, їх поняття та види.
48. Об'єкти та суб'єкти цивільних правовідносин.
49. Обмеження та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.
50. Обов'язок повідомляти про фізичних осіб, які потребують опіки та піклування.
51. Обороздатність об'єктів цивільних правовідносин.
52. Обсяг та зміст правоздатності фізичної особи.
53. Оголошення фізичної особи померлою.
54. Окремі види цінних паперів: облігація, вексель, акція, ощадний сертифікат тощо.
55. Опіка або піклування над фізичною особою, щодо якої не призначено опікуна або піклувальника.
56. Опіка над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, а також фізичної особи, місце перебування якої невідоме.
57. Оплатні та безоплатні правочини. Умовні правочини. Консенсуальні та реальні правочини.
58. Орган опіки та піклування.
59. Органи внутрішніх справ як юридичні особи публічного права.
60. Органи та представники, через яких діють держава, Автономна Республіка Крим, територіальні громади у цивільних відносинах.
61. Організаційно-правові форми юридичних осіб. Товариства та установи.
62. Особисті немайнові та майнові права юридичної особи.
63. Передання прав на цінні папери.
64. Підприємницькі та непідприємницькі товариства.
65. Підприємство як єдиний майновий комплекс.
66. Підстави та порядок ліквідації юридичної особи.
67. Підстави та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою.
68. Підстави та правові наслідки визнання фізичної особи недієздатною.
69. Підстави та правові наслідки обмеження цивільної дієздатності фізичної особи.
70. Підстави та правові наслідки оголошення фізичної особи померлою.
71. Події та дії, правомірні та неправомірні дії, вчинки та акти, адміністративні акти та правочини.
72. Поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, цивільна дієздатність якої була обмежена.
73. Поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, яка була визнана недієздатною.
74. Поняття і види об'єктів цивільних прав. Вчення про об'єкти цивільних прав.
75. Поняття недійсності правочину.
76. Поняття права на захист цивільних прав та інтересів.
77. Поняття та види господарських товариств.
78. Поняття та види майна.
79. Поняття та види особистих немайнових благ відповідно до Конституції України та Цивільного кодексу України.
80. Поняття та види підприємницьких товариств.
81. Поняття та види суб'єктивних цивільних прав та обов'язків, що складають зміст цивільних правовідносин.

82. Поняття та види цінних паперів.
83. Поняття та елементи системи цивільного права.
84. Поняття та значення актів цивільного стану.
85. Поняття та значення об'єктів цивільних правовідносин.
86. Поняття та значення опіки та піклування.
87. Поняття та значення підстав (юридичних фактів) виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.
88. Поняття та особливості грошей, валютних цінностей як об'єктів цивільних прав.
89. Поняття та особливості робіт та послуг як об'єктів цивільних прав, їх поняття та види.
90. Поняття та особливості цивільних правовідносин.
91. Поняття фізичної особи.
92. Поняття цивільного права як галузі права, як науки та навчальної дисципліни.
93. Поняття, значення та види принципів цивільного права.
94. Поняття, значення та види функцій цивільного права.
95. Поняття, ознаки та значення методу цивільно-правового регулювання.
96. Поняття, ознаки та значення правочинів.
97. Поняття, ознаки та значення предмету цивільно-правового регулювання.
98. Поняття, ознаки та значення юридичних осіб.
99. Порядок здійснення цивільних прав та обов'язків недієздатними особами.
100. Порядок здійснення цивільних прав та обов'язків обмежено дієздатними особами.
101. Порядок та правові наслідки визнання правочину недійсним.
102. Правила тлумачення змісту правочину.
103. Право фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності.
104. Правове значення судової практики, роз'яснень вищих судових інстанцій та норм моралі.
105. Правові наслідки появи фізичної особи, яка була оголошена померлою.
106. Правові наслідки припинення юридичної особи.
107. Правоздатність фізичної особи.
108. Правосуб'єктність учасників цивільних правовідносин.
109. Правочини односторонні, двосторонні та багатосторонні.
110. Предмет цивільно-правового регулювання суспільних відносин.
111. Призначення опікуна або піклувальника.
112. Принципи цивільного права.
113. Припинення юридичної особи.
114. Результати інтелектуальної, творчої діяльності, інформація, особисті немайнові блага.
115. Реорганізація юридичної особи шляхом злиття, приєднання, поділу та перетворення.
116. Речі як об'єкти цивільних прав. Поняття та правове значення речей як об'єктів цивільних прав. Тварини як особливий об'єкт цивільних прав.
117. Роль та участь органів внутрішніх справ у встановленні та реєстрації деяких актів цивільного стану.
118. Система цивільного права.
119. Скасування рішення суду про визнання фізичної особи безвісно відсутньою та його правові наслідки.
120. Співвідношення загального і спеціального законодавства.
121. Співвідношення правоздатності та суб'єктивних прав фізичних осіб.
122. Співвідношення цивільного і господарського права.

123. Способи захисту цивільних прав та інтересів.
124. Способи створення юридичної особи.
125. Створення юридичних осіб в залежності від організаційно-правових форм та цілей діяльності.
126. Суб'єкти опіки та піклування.
127. Тлумачення змісту правочину.
128. Українська держава як суб'єкт цивільного права, особливості його правового становища.
129. Умови виконання цивільних обов'язків.
130. Управління майном, що використовується у підприємницькій діяльності, органом опіки та піклування.
131. Участь держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних правовідносинах.
132. Участь юридичних осіб публічного права у цивільних правовідносинах.
133. Фізична особа, яка не може бути опікуном або піклувальником.
134. Фізична особа-підприємець.
135. Фізичні особи, над якими встановлюється опіка та піклування.
136. Філії та представництва юридичної особи.
137. Форми захисту цивільних прав та інтересів.
138. Функції цивільного права.
139. Цивільна дієздатність фізичних осіб, зміст та її види.
140. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи.
141. Цивільне право та цивільне законодавство.
142. Цивільний кодекс України як основа цивільного законодавства.
143. Цивільно-правова відповідальність фізичної особи-підприємця.
144. Чинність правочину.
145. Юридичний склад цивільних правовідносин.
146. Юридичні особи приватного та публічного права.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Декларація прав дитини, затв. Резолюцією 1386 (XIV) Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1959 р. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_384.
3. Декларація про соціальні і правові принципи, що стосуються захисту і благополуччя дітей, особливо при передачі дітей на виховання і їхнє усиновлення на національному і міжнародному рівнях, прийнята резолюцією 41/ 85 Генеральної Асамблеї від 3 грудня 1986 р. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_131.
4. Конвенція ООН про права дитини, прийнята резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1989 р. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. 1997. № 5. С. 35-53.
5. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. Офіційний вісник України. 2002. № 7. Ст. 273.
6. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. Офіційний вісник України. 2003. №11. Ст. 461.
7. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. №1618-IV. Голос України. 2004. № 89-91.
8. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 р. № 514-VI. Відомості Верховної Ради України. 2008. № 50-51. Ст. 384.
9. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477- IV. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 30. Ст. 260.
10. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22 листопада 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 5. Ст. 28.
11. Про державну реєстрацію актів цивільного стану : Закон України від 1 липня 2010 р. № 2398-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 38. Ст. 509.
12. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 1 липня 2004 р. № 1952-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 51. Ст. 553.
13. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18 листопада 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 11. Ст. 140.
14. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13 січня 2005 року № 2342-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 6. Ст. 147.
15. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 7 грудня 2017 р. № 2229-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 5. Ст. 35.
16. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. №32. Ст.422.
17. Про нотаріат : Закон України від 2 вересня 1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 39. Ст. 384.
18. Про охорону дитинства : Закон України від 26 квітня 2001 р. № 2402-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 30. Ст. 142.
19. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 1 грудня 1994 р. № 266/94-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 1. Ст. 1.
20. Про приєднання України до Конвенції про визнання і виконання рішень стосовно зобов'язань про утримання : Закон України від 14 вересня 2006 р. № 135-V. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 43. Ст.416.

21. Про приєднання України до Конвенції про стягнення аліментів за кордоном : Закон України від 20 липня 2006 р. № 15-V. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 39. Ст. 325.

22. Про приєднання України до Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей : Закон України від 11 січня 2006 р. № 3303-IV. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 16. Ст. 140.

23. Про приєднання України до Конвенції про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей : Закон України від 14 вересня 2006 р. № 136-V. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 43. Ст.417.

24. Про ратифікацію Європейської конвенції про здійснення прав дітей : Закон України від 3 серпня 2006 р. № 69-V. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 41. Ст. 354.

25. Про ратифікацію Європейської конвенції про усиновлення дітей (переглянутої) : Закон України від 15 лютого 2011 р. № 3017-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 35. Ст. 346.

26. Про ратифікацію Конвенції про контакт з дітьми (ETS № 192) : Закон України від 20 вересня 2006 р. № 166-V. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 45. Ст. 440.

27. Про ратифікацію Конвенції про правову допомогу і відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах : Закон України від 10 листопада 1994 р. №240. Зібрання законодавства України. Серія 3. 2001. № 1. Ст. 26.

28. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 р. № 1402-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. Ст. 545

29. Про третейські суди: Закон України від 11 травня 2004 р. № 1701-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 35. Ст. 412.

30. Деякі питання здійснення патронату над дитиною: постанова Кабінету Міністрів України від 16 берез. 2017 № 148. Офіційний вісник України. 2017. № 26. Ст. 739.

31. Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини : постанова Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866. Офіційний вісник України. 2008. № 76. Ст. 2561.

32. Порядок посвідчення заповітів і доручень, прирівнюваних до нотаріально посвідчених, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 15 червня 1994 р. № 419. Зібрання постанов Уряду України. 1994. № 10. Ст. 249.

33. Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу : постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 564. Офіційний вісник України. 2002. № 18. Ст. 925.

34. Про затвердження Положення про прийомну сім'ю : постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 565. Офіційний вісник України. 2002. № 18. Ст. 926.

35. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян : постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2007 р. № 1064. Офіційний вісник України. 2007. № 65. Ст. 2516.

36. Про затвердження Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей : постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2008 р. № 905. Офіційний вісник України. 2008. № 79. Ст. 2660.

37. Про перелік видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб : постанова Кабінету Міністрів України від 26 лютого 1993 р. № 146. Зібрання постанов Уряду України. 1993. №8. Ст. 161.

38. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затв. наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. №296/5. Офіційний вісник України. 2012. №17. Ст. 632.

39. Правила державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджені наказом Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 р. №52/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 24 грудня 2010 р. №3307/5). Офіційний вісник України. 2000. №42. Ст. 1803.

40. Про затвердження Правил внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання : наказ Міністерства юстиції України від 12 січня 2011 р. № 96/5. Офіційний вісник України. 2011. № 4. Ст. 238.

41. Про затвердження Правил опіки та піклування : наказ Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України №34/166/131/88 від 26.05.1999р. Офіційний вісник України. 1999. № 26. Ст. 1252.

42. Про затвердження Положення про застосування Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, досудового слідства, прокуратури та суду»: наказ Міністерства юстиції України, Генеральної прокуратури України та Міністерства фінансів України від 4 березня 1996 р. № 6/5/3/41. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0106-96>.

43. Сучасні проблеми цивільного права та процесу : навчальний посібник / Сліпченко С. О., Синегубов О. В., Кройтор В. А. та ін. ; за ред. Ю. М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. Харків : Право, 2017. 808 с.

Допоміжна

1. Актуальні питання прикладної цивілістики: сімейне, трудове, земельне та житлове право : наук.-практ. посіб. / О.В. Гетьманцев, О.В. Кіріяк, М.Б Мельник та ін. Київ : Правова єдність, 2015. 448 с.

2. Правова доктрина України : у 5 т. / Нац. акад. прав. наук України. Доктрина приватного права України. Т. 3. Харків: Право, 2013. 760 с.

3. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / редкол.: В.Я. Тацій (голова), О.В. Петришин, Ю.В. Баулін та ін. Цивільно-правові науки. Приватне право. Т. 3. 2008. 640 с.

4. Теоретичні проблеми цивільного процесуального права : підручник / М.М.Ясинок, М.П.Курило, О.В.Кіріяк, О.О.Кармаза, С.І.Запара та ін.; За заг. ред. д.ю.н. професора М.М. Ясинка. К.: Алерта, 2016. 734с.

5. Аналіз практики застосування ст. 625 Цивільного кодексу України в цивільному судочинстві. URL: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/%28documents%29/B714BFACD5463C0DC2257B4B002E5416>.

6. Аналіз судової практики з розгляду цивільних справ про захист прав споживачів (2009-2012 рр.). URL: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/%28documents%29/B714BFACD5463C0DC2257B4B002E5416>.

7. Про деякі питання практики застосування законодавства про відповідальність за порушення грошових зобов'язань: постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 17 грудня 2013 р. №14. URL: http://vgsu.arbitr.gov.ua/files/pages/ppVGSU_17122013_014.pdf.

8. Про деякі питання практики застосування норм Цивільного та Господарського кодексів України: Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 7 квітня 2008 р. № 01-8/211. URL: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/news/group/6/14>.

9. Про практику застосування судами законодавства при вирішенні спорів, що виникають із кредитних правовідносин: постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 30 березня 2012 р. № 5. URL: http://sc.gov.ua/ua/postanovi_za_2012_rik.html.

10. Про практику розгляду судами корпоративних спорів: постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2008 р. №13. Вісник Верховного Суду України. 2008. № 11.

11. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: постанова Пленуму Верховного Суду України від 31 березня 1995 р. № 4 (із змінами). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/card/v0004700-95>

12. Про судову практику про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: постанова Пленуму Верховного Суду України від 27 лютого 2009 р. № 1. URL: <http://www.scourt.gov.ua/>

13. Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними: постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 2009 р. № 9 URL: <http://www.rada.gov.ua>.

14. Про узагальнення судової практики розгляду судами цивільних справ про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки, у 2010-2011 роках: постанова Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 30 березня 2012 р. № 2. URL: http://sc.gov.ua/ua/postanovi_za_2012_rik.html

15. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Гарнага проти України» від 16 трав. 2013 (заява № 20390/07). Офіційний вісник України. 2014. № 1. Ст. 30.

16. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Савіні проти України» від 18 груд. 2008 (заява № 39948/06). Офіційний вісник України. 2009. № 84. Ст. 2852.

17. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Степаненка Андрія Миколайовича щодо офіційного тлумачення положень пунктів 22, 23 статті 1, статті 11, частини восьмої статті 18, частини третьої статті 22 Закону України «Про захист прав споживачів» у взаємозв'язку з положеннями частини четвертої статті 42 Конституції України (справа про захист прав споживачів кредитних послуг) від 10 листопада 2011 р. № 15-рп/2011. Вісник Конституційного Суду України. 2012. № 1.

18. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України (справа про тлумачення терміну «законодавство») від 9 липня 1998 року № 12-рп/98. Офіційний вісник України. 1998. №32.

19. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням приватного підприємства «ІКІО» щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 61 Сімейного кодексу України від 19 вересня 2012 р. № 17-рп/2012. Офіційний вісник України. 2012. № 75. Ст. 3038.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Верховний Суд: Офіційний веб-сайт URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
3. Міністерство юстиції України: Офіційний веб-сайт URL: <http://www.minjust.gov.ua>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний веб-сайт URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ
ЧОРНОБИЛЯ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 1

з цивільного права
(загальна частина)
(назва дисципліни)

Студента(ки) 2-го курсу (т.н. 4 р. 9 м.)
1 групи ОР «бакалавр»
спеціальності 081 «Право»
Івченка С. К.
Шифр 341